
Jansson Tage H. (1913 – 1997)

Minnen och erfarenheter

om idrottens utveckling i Österåker

Intervju den 6 maj 1997 av Ove Alm i Tages hem,

Hjalmar Strååts väg 1, Åkersberga

I. Tage Jansson. Om jag skulle börja fråga: när och var är du född?

T. J. Jag är född i Tråsättra, och det var min mor också och min far köpte Tråsättra 1898 kom dom till Tråsättra. Han arrenderade Tråsättra första tiden och köpte han den. Och sen föddes vi upp där - jag och mina syskon. Jag hade två bröder som var tio och elva år äldre än mig och en syster som var femton år äldre.

I. Tage, när är du född?

T. J. Jag är född den 18 april 1913.

I. När började du med idrott?

T. J. Ja, det var väl när jag gick i skolan. Dom var ju väldigt intresserade av idrott; mina äldre bröder, dom läste om idrott, allt vad dom kom över. Över huvud taget så var det stort idrottintresse på den tiden. Det var ju olympiader¹ - 1924 i Paris och 1920 i Antwerpen. Det där läste dom om och sen hade vi olympiader närapå varje kväll därhemma. Och sen var det fotboll förstås. I skolan började vi spela fotboll då. Det var ju lite ovanligt - det kanske var synd också. för det var gamla lekar; vi spelade vippa på våarna, och hade olika sådana där... Och det kom ju bort helt och hållet. Det blev fotboll. Och fotbollen, det började som med byalag.

Mina bröder började vid Margretelund. Där hade dom fotbollslag. Dom hade lite var stans, vid Åsätra... Till och med vid... vad hette ställena där uppe - Undal. Den där skådespelaren Thor Modéen hade en gård i Undal och han satte upp ett fotbollslag där med ungdomarna. Och han köpte dräkter och så - hörde jag talas om. Men det blev väl inte nån vidare uppföljning på det där. Och sen kom då... jag tror dom började vid Runö först, Runö IF.

Dom hade sin plan där Åkersberga bygg och trä, tror jag dom heter nu, den där trekanten där. Och sen blev det då Åkersberga och det bildades... man kallade det för ÅIK, och dom hade vita byxor och svarta tröjor och där var väl... Arvid Melin var en kille och sen min bror Sven. Han hade kommit hem från Katrineholm då - han hade gått i skola där och blivit utlärd där så han blev sekreterare och blev drivande i klubben ett par år. Ordnade med skidtävlinga på vintern och terränglöpningar på våren. Och så hade dom fotbollsplan inne vid Kahnlunds snickeri. Det finns ju kvar än. Det var en liten plan.

¹ Tage menar olympiska spel. olympiad är tiden mellan spelen.

I. Var det i början på 20-talet?

T. J. Det var i början på 20-talet, ja.

I. Hur var det med dom här två klubbarna. Var det rivalitet mellan dom eller hade dom samarbete?

T. J. Nää det var nog... Dom spelade matcher mot varandra mycket och det var ju mycket ungdomar då på den tiden och bägge klubbarna hade A- och B-lag och juniorlag. Det var väl det att det var mycket folk på gårdarna och så där då. Dom... Sen började dom utöka då. Jag kommer ihåg särskilt då, omkring 1920-21. Då var jag med och tittade på när bröderna spelade. Då spelade dom tre matcher om en fotboll som var skänkt som pris, Runö och ÅIK.

Det var riktiga cupmatcher det. Men dom spelade inte i någon serie. Men så avfolkades det mycket dom flyttade till stan och så där, en del grabbar. För då reste dom ju inte ut och in på den tiden. Tågen gick inte så ofta och då hyrde dom rum i stan, men kom hem på lördagar och söndagar. Men, då gick det liksom uselt för dom där klubbarna, men då hade dom en kombination som dom kallade det. Dom kombinerade av grabbarna som var med i Runö och dom som var med i Åkersberga. Och då spelade dom ett par år där. Och det var lite planer lite var stans. Hyrde dom en plan då av Hildestrand. Där på Åkar-Gunnars som dom sa. Nu ligger läkarstation... nej, tandläkarhuset där. Jag tror det kallas för tandläkarhuset.

I. Mer exakt var ligger det?

T. J. Det ligger där tandläkarhuset ligger. Det var affär där - Karlssons affär. Min morbror Gunnar hade åkeri därnere. På andra sidan vägen. Det var nedanför Kahnlunds. Det var på Kungsängen kanske.

I. Jag har hört att det var viss rivalitet mellan klubbarna. Dom träffades inte på kvällar och så.

T. J. Ja... det var det förstås. Det var väl konkurrens där och ytterst sällan var dt nån grabb som gick till Runö från Åkersberga och tvärt om. Sen då, eftersom dom var så intresserade och ville spela fotboll... När inte grabbarna räckte till, då kunde dom enas och spela ihop. Jag kommer särskilt ihåg; Herbert Berglund var det väl och Kossgren och Hammar hette en och Sigge Hellström förstås och Allan Pierre, Manne Wisell - dom var från Runö. Och härifrån Åkersberga var det mina bröder Arne och Sven, Sven Bergstedt, Arvid Melin och en som hette Lundén som var från Härsbacka.

Jag var ju bara ung grabb då. Man var ju intresserad av att titta på dom där då. Men apropå idrott, där fanns ju roddare där i Vaxholm som tog olympiska medaljer. Det var ju för den här tiden. En skridskolöpare känner jag till, som hette Hagstedt. Dom var trädgårdsmästare Svinninge, tror jag. Han vann väl Nordiska spelen. Det fanns ju idrott redan före.

I. De här två klubbarna höll ju på att tyna bort, vad jag förstår.

T. J. Den där kombinationen, den var ju löst ihopfogad. Det var ju vänskapsmatcher dom spelade. Som dom kallade det för. Klubbarna hade ju liksom tynat av, så det var löst ihopfogat bara.

I. Vem var det som kom på iden att bilda IFK Östertåker?

T. J. Det kom en ung skollärare hit till Österskärs skola. Han hette Harry Hedén. Från Sigtuna kom han. Så kom Bertil Björk här, han hade varit med i Vaxholm, IFK Vaxholm och öppnade cykelverkstad till att börja med. Och sen var det Arvid Melin, nämnde jag visst, det var han, äldsta Melin. Ja, han som hade väskfabriken där nere. Då var det mycket ungdomar där... Blev kvar där och jobbade där. Dom hade nog ett hundratal anställda.

Det var mest unga grabbar, så att det började på att bli lite ungdom igen. Eric Melin var det. Han var ju lite märklig, han var med att bilda idrottsförening och Hemvärnet och skytteföreningen, han var ju specialist på det där. Dom började med... Det var väl Harry Hedén från början. Det var Harry och Melinarna då. Min bror Arne var det och en målare som hette Nisse Svensson. Och Berglund förstås, var drivande.

Dom där hade möte på Tittin i Österskär, ett kafé, vi var lite unga grabbar där också, men vi höll oss i bakgrunden, för vi var ju bara i fjortonårsåldern. Det var jag och det var väl Kalle Hamrin hette han - han var far till Kurre Hamrin, fotbollsspelaren. Den kommer jag ihåg. Det var troligen Hamrins-killarna och Fahlkrantz.

I. Tittin - låg det bakom Österskärs station?

T. J. Ja, ovanför kiosken där, uppe i backen. Det var en som hette fru Stein⁷ som hade det där. Jag tror att byggnaden finns kvar. Det var veranda utåt vägen. Dom där var väldigt duktiga. Dom hade varit med i föreningar och kunde organisera upp det där och det blev väl beslutat det att dom skulle bilda IFK-krets. Och då fick dom ju stadgar och allt det där. Dom hade ju stadgar för sina klubbar -IFK-kretsar, som fanns över hela Sverige, Finland också, IFK Helsingfors.

Dom köpte in idrottsplats i Åkersberga. Margretelunds gods skulle styckas då och Berga gård hörde ju dit. Det var avtaget idrottsplats där, sju tunnland. Och den köpte dom för ett tusen åttahundra kronor. Det är där Skolvägen går. På var sida. Ovanför Åkar-Pelles tomt.

I. Ända upp mot Hackstavägen?

T. J. Ja, det var två fotbollsplaner i rad där. Det var ett stort område. Och sen, för att finansiera det där skulle dom bygga dansbana, som var populärt på den tiden. Och då fick dom hyra Luffarbacken. För en liten summa, jag tror det var bara hundra kronor eller någonting - för ett år då. Och dom satte igång att bygga dansbana. Den första insatsen jag gjorde, det kommer jag väl ihåg. Vi var där och jobbade, en himla massa grabbar. Lasse Hamrin och jag, vi byggde ett bord till kaffeservering med bänkar. Jag var femton år då. Det var det första jag kommer ihåg.

I. Det var väl samma år som IFK bildades, 1928?

T. J. Ja, den hade bildats i februari. Och cykling kom igång där. Om jag skulle hålla mig till dansbanan. Då drev vi den ett år. Och det gick bra. Dom hade byggt dansbanan... Och sen när dom skulle... och alla tog för givet att dom skulle få hyra det där året därpå med, men se det gick inte. Då var dom tvungna att köpa den. Och då var det ju upparbetat. Så dom gav ett tusen åttahundra för idrottsplatsen, men nu fick dom betala tre tusen sexhundra kronor för den där backen. Det var mycket pengar på den tiden.

I. Den hade ju stigit i värde då.

T. J. Ja, det är klart. Annars hade ju någon annan fortsatt. Så dom var tvingade att köpa. Fast dom tyckte det var lite dyrt. Det var ju mycket pengar på den tiden. Och vi hade ju inga pengar. Då gick de äldre i borgen för de där pengarna, för ett banklån. Det var Bertil Björk och Melinarna förstås. Jag kommer inte ihåg... Jag var inte så inblandad i affärerna då. Jag var ju bara femton år.

Men sen drev vi dansbanan där och det gick ju rätt bra. Det var trevligt med, för på söndagarna, då ordnade man med fester mitt på dan och det kom massor med folk och det var cykeltävlingar då. Dom hade väldigt bra cyklister. Det var en som hette Astermark, Nisse Astermark. Han till och med Enskede debutantlopp ett år. Det var väl en tvåhundra deltagare där. Han blev fotograferad i tidningarna då. Det där tyckte man var märkvärdigt.

Och sen fanns det en grabb från Smedby som hette Arne Berg, men han var redan igång och tävlade då, så att han var... cyklade för, jag vet inte vilken klubb. Men han cyklade för någon storklubb och han var med i Los Angeles 1932 i olympialaget. Så han var ju en av Sveriges bästa. Men jag vet att han deltog i småtävlingar i bland, ställde upp. Men han tävlade inte för vår klubb. Det var populärt med cykling, klubbarna runt. Det fanns mycket klubbar och det var tävlingar och det var ju lämpligt att ha det i samband med en fest så där för det drog väl lite folk.

Där var Einar Jansson till exempel: han var duktig på kortare sträckor, kommer jag ihåg. Det fanns ju en som hette... jag kommer inte ihåg all nu. Det var ju länge sen, det här. Arne Johansson hette en, vet jag. Det där försiggick vid dansbanan och så var det sådana där tombolor. Och musik; det var inte större fordringar. Det var någon som spelade och uppträdande... Vi hade ibland boxarlag från Stockholm ute, Örnen och Narva var det väl också. Vi spelade matchfotboll på dan då, för dom var ju i allmänhet duktiga fotbollsspelare också. Sen hade dom uppvisning med boxning på kvällarna på dansbanan. Det drog ju också mycket folk.

1932 när olympiatruppen kom hem. Då hade vi ju alla dom där brottarna som hade tagit guldmedaljer i olympiaden i Los Angeles, Rudolf Svensson och alla vad dom hette. Vi lyckades få ut dom och dom hade uppvisning då på dansbanan också.

I. Ivar Johansson. Var han med?

T. J. Nej, det här var brandkåren som stod för det. Det nog genom det, det var Holmgren där i brandkåren som hade någon anslutning hit. Om han bodde här på somrarna, någonstans. Men sen blev det större fordringar på musik. Det

skulle vara kända musiker och det skulle var uppträdande helst och det blev fordringar...

Det skulle vara sex ordningsvakter och det där blev sådana där dyra omkostnader, så det gick inte att driva det på frivillig väg. Som sagt var. Utan sen stannade det av där. Vi drog in pengar på diverse, vi hade någon idrottsmessa, någonting och så råkade jag känna Torsten Adenby genom fotbollen. Och han hade ju sin sångare han for runt med. Bandyspelaren - Snoddas.

I. Det var på 50-talet det.

T. J. Ja det stämmer. Det var ju en väldigt fin sak. Men dansbanan hade vi ju kvar, men den låg liksom i träda, ...!

I. Jag hörde att Torsten Jansson skötte ekonomin där vid dansbanan, har han berättat. Han var ju där varenda gång och kasserade in pengarna.

T. J. Torsten var kassör då, bra många år. Han var kassör för fotbollssektionen också. Om man skulle göra affärer med honom i samband med dansbanan... Dom där borgensmännen... Det var lite konstiga ägarförhållanden där till dansbanan. Det fanns lite kvar på lånet. Men sen bildades Gamla IFK-are och det där lånet betalade vi väl in då och så överförde vi äganderätten... Den skrevs väl på "Gamla IFK-are", dansbaneplatsen, för det började på att bli värt, bli byggnadsvärde på, den. Men då var det lite besvärligt när det skulle genomföras.

För alla dom där som var i borgen då skulle skriva under överlåtelsen till "Gamla IFK-are". Och då var den där Hilmer Lundin - då hade han flyttat ner till Sydafrika. Han bodde i Durban och för att det där skulle vara giltigt skulle namnteckningen göras på svenskt område. Men som tur var så låg det en svensk båt i hamnen i Durban så att han fick åka ut till den där båten och skriva under pappren. Så det blev ordentlig gjort. Och det där var ju tur att det överfördes. för att - jag höll på att säga - att vi blev lurade där på överlåtelsen, för dom ville ju åt den där dansbanan - inte minst kommunen. Och genom att vi hade vetorätt där så kunde vi hindra den där dumma försäljningen och ha den kvar.

Och till sist så fick vi det där avyttrat, då till ett bra pris. Och där vid slutförhandlingarna var det så att "Gamla IFK-ares" kassör Ulf Zetterlund gjorde in fin insats. Vi fick ett bra pris. Vi fick ett kapital som vi kunde placera i en fond där avkastningen går till idrotten.

I. När skedde den här försäljningen?

T. J. Ja, det var... jag kan inte säga året... 88-89 någonting. Det var ett av de sista åren på åttiotalet.

I. Är det där det är bebyggt nu, Luffarbacken?

T. J. Nej, dom har inte byggt än, men dom ska bygga... Det ska visst bli... Sista gången jag hörde talas om det. Det var Mattsson som köpte det till sist. Men...

I. Var det vid skogsbacken där uppe?

T. J. Ja det var skogsbacken däruppe - mitt emot Montaget. Det var också en sak... Det gick helt enkelt inte att ordna med dansen för det fanns inga parkeringsplatser. Förr kom dom och cyklade till dansbanan. Det var väl kanske en fem sex bilar som stod där på lördagskvällarna. Sen då så som sagt var; det fanns inte parkeringsplatser.

I. Var det inte konkurrens då mellan dansbanorna? Skytteföreningen hade ju Ekbacken och sen fanns ju dansbanan vid Rödbosund...

T. J. Med Rödbosund var det ju väldig konkurrens. Och det var riktigt hårda tag, för att det var nära på så idrottsföreningen hade bojkottat... så ungdomen skulle inte gå dit. Den som gick dit ner och dansade, han var inte så bra sedd bland kompisarna. Men det där vid Ekbacken var på senare tid. Skytteföreningen bildades ju senare. Det hade ju till och med vi i idrottsföreningen vid den där dansbanan en sån där mässa - ett par höstar.

I. Ska vi komma in på fotbollen lite? du var väl ganska ung när du började?

T. J. Ja, jag var femton år. Inte var jag så stor heller, men fotbollen då... Då fanns det kvar där... tongivande... Då var det två från Runö IF. Det var Manne Wessén och Allan Pierre. Dom var väldigt duktiga. Året före hade dom spelat i Enskede idrottsklubb. Och sen härifrån Österåker, eller härifrån ÅIK då, det var min bror Arne; och Ragge Linder var center som spelade därifrån. Det blev liksom stommen. Min bror Arne blev ledare då.

Men sen hade vi ett pojklag där och ordnade matcher själva då, året före. 1927 alltså. Så det var några på gång, lite unga. Och nu var dom här så förutseende så dom tog in oss unga i laget och byggde upp ett nytt lag på det viset. Vi utvecklades ju snart när vi fick förtroende och fick komma med. Men första året, då spelade vi en match.

Det var på hösten, och då hade vi - vi hade ju inga dräkter. Utan då kom vi på att vi kunde låna cyklisternas tröjor. Och på det viset fick vi dom där röda tröjorna med vit rand. Eftersom vi vann matcher så fortsatte vi med dom där. Det gick ju bra då, vi var väl lite vidskepliga, så vi ville inte byta. Det tog en väldig fart med fotbollen. Och då var intresset... dom kom... Och första åren... Torsten Jansson gjorde ett väldigt bra jobb.

Han var kassör där och han hade tipslistor i affären - innan tipsen började. Folk fick tippa då - för kanske en tjugofemöring eller något. Det var många... Och sen gick dom ju ner och tittade på matcherna för att se om dom hade vunnit på tipset.

Det var rätt skojigt. och han drog in pengar på det där, så vi köpt dräkter då och till och med till skor tror jag. Vi fick något bidrag till åtminstone. Annars så kostade man ju alltid på... var och en sig själv. Och han körde upp vatten till plan med deras lilla lastbil. Så det fanns möjligheter att tvätta sig efter matcherna. Det fanns inget vatten där uppe då. Och vi kom ju in i Stockholmsserien där och spelade... Det var ju lite fordringar att det skulle

finnas tvättmöjligheter och så där. Vi hade väl åtta, tio handfat som man fick använda.

I. Fanns det inga duschar på den tiden?

T. J. Nej, inga duschar. Han körde upp i Mjölkcenarlens flaskor då - på bilen. Och så sålde han... Ordnade då med grabbar som tog upp inträde. Jag vet en match - det var mot Orkesta - det var en seriefinal. Dom sa att vi hade tre hundra personers publik. Det var ju mycket på den tiden, när det inte fanns mer folk. Laget utvecklades ju bra. Och Arne var ju ledare där. Och Allan Pierre; jag vet inte om han var med i fotbollssektionen. Men jag vet att Arne och Allan, dom kom bra överens.

Dom lade upp taktiken, och Arne tog ut lagen. Men han rådfrågade nog Allan. Dom två hade nog mycket förtjänst att det gick så bra. Dom släppte fram nya, unga grabbar. Så vi spelade då i Roslagsserien tre år, -29, -30 och -31. Och så hade dom en cup för förstadslag. Där gjorde vi fina matcher. Vi slog Väsby bland andra - med 6-1. Och Väsby var ju ett storlag då och hade en anlagd fin idrottsplats. Det var första gången som jag spelade på en anlagd idrottsplats. För det var ju mest ängar, vanliga gräsängar vi spelade på. Och då åkte vi iväg med en lastbil då och lade ut några bräddor på lemmarna på flaket och satt på. Sen skaffade Åkar-Gunnar då... För det var ju mycket körningar med den där, så... Han gjorde några ställningar där; med säten så vi fick åka lite finare.

Och sen startade han busslinjen uppåt Riala och Bergshamra härifrån Åkersberga, med en liten buss. Och sen åkt vi ju fint. För då hade vi den att hyra på söndagarna, när vi åkte och spelade. Och intresset var ju... För jag vet att vi hade varit och spelat någonstans och vi kom hem och hoppade av lastbilen... Då var dom igång, dom som var kvar hemma, och spelade tvåmål därutanför tolvan.

Sedan byggde dom, Hahne byggde tolvan. Det var en liten plan där och vi hoppade av lastbilsflaket och hoppade med och spelade tvåmål, fast vi hade spelat match tidigare på dagen.

I. Tolvan, var låg den?

T. J. Den låg bakom Janssons affär.

I. Ja, där Skutan ligger nu, ungefär?

T. J. Ja, där tunneln går. Ja, just det. Där var det en som hette ingenjör Hahne. Han byggde den där tolvan och sen Centrumbiografen därborta. Och där var det café-servering på nedre botten där och den hade vi som klubblokal flera år. Det var en familj som hette Lindell som hyrde det där och dom hade en son som var duktig fotbollsspelare, så han spelade i vårt lag. Annars fick vi inte ofta några spelare utifrån.

I. Ska vi ta en liten paus nu, Tage?

Kaffepaus

I. Här fortsätter intervjun med Tage H Jansson, även kallad Tråsätra.

Ja Tage; den här idrottsplatsen, den där första ni hade, där ni spelade fotboll. Det var ju två fotbollsplaner. Ni fick köpa den väldigt billigt, förstår jag.

T. J. Ja, ett tusen åttahundra för sju tunnland.

I. Hade kommunen planerat det här som idrottsplats?

T. J. Ja, genom att Margretelund styckades; så det gjordes väl någon plan över hela godset, för att Berga gård tillhörde Margretelund och det där tillhörde Berga gård och det området var avtaget till idrottsplats. Så det fanns väl nån slags plan, nån bestämmelse. Det skulle vara något visst friområde något så där på den tiden också.

I. Det var ju lite förutseende. När kom ni in - det var väl fotboll - det var väl inga löparbanor och sånt. Det fanns väl inte där?

T. J. Nej, det var bara för fotbollen. Och så gjorde dom någon kastring, diskus och kula. Och höjdhopp vet jag. Vi hade KM däruppe. Så det fanns väl lite sånt där som vi hade gjort i ordning själva. Och där började allmänna idrotten. Det var Harry Hedén förstås. Han hade klubbmästerskap varje år. Och hade dom ett femkampspris dom tävlade om. Det var kast och hopp och löpningar. Sen kom Sture. Sture och Björk hade väl det ett tag. Och Sture jobbade mycket med allmän idrott. Så det kom ju fram löpare där.

Det var egentligen Stures förtjänst får man väl säga. Hellström kom ju fram där. Valle Hamrin var duktig löpare. Så kom Hellström då och... ja... Birger Sköld var långdistanslöpare. Och så värvade dom en kille som hette Dampa Hultgren från Brottbby. Så dom hade väl tre... jag tror dom tog de tre första platserna på DM på tiotusen meter ett år.

I. Men ni hade ju inga löparbanor.

T. J. Nej. Löparbanor - det hade vi - fyrahundrametersbanan var bortifrån vägskalet där Margretelunds- och Norrtäljevägen möts och fram till ungefär mitt för torget nu. Det var fyrahundra meter. Och det var ingen större trafik annat än att det gick bra. Bilarna körde inte så fort förresten, så dom hann väl inte ikapp oss då. Man måste ju skryta lite också.

I. Om vi kommer in på fotbollen nu. När kom IFK med i seriesystemet?

T. J. Ja, -29 kom vi ju in där i Roslagsserien och spelade tre år där. Sen kom vi in i - det var väldigt svårt att komma in i Stockholms Fotbollförbund. Dom tyckte det väl bara var för klubbarna inne i stan. Men då bildade dom en... den hette Kvalifikationsserien, så att det laget som vann den, Kvalifikationsserien, dom skulle få starta i Stockholmsserien. Och den där Kvalifikationsserien, det var ju väldigt bra lag då som var uppdamda där då, som inte hade fått komma in i

någon seriedel. Det var Vallentuna och Täby. Och bäst var väl ÅME⁷, det var en utbrytning från Sundbybergs idrottsklubb. Och Huvudsta var med. Och det var bara bra lag med. Och vi lyckade vinna den utan att förlora någon match.

Då hade vi faktiskt ett riktigt bra lag. Sen gick det väl på där till vi kom in i Stockholmsserien. Det var andra året då. Då slutade Manne Wisén och Allan och Ragnar Linde. Och Arne slutade ju spela och som ledare. Och då var ju naturligt att jag övertog efter honom. För jag hade suttit i fotbollssektionen då, före.

I. Vad spelade du på för plats i laget?

T. J. Jag spelade egentligen högerinner, men genom att Arne slutade som centerhalv så var det svårt att få någon där. Då spelade jag faktiskt ett år där. Sen kom... genom att det var så mycket klubbar då... och lite serier i Stockholmsserien så blev det väldigt bra lag där. Vi hade till exempel Älvsjö och Mälarhöjden. Och vi, vi tävlade där om de två uppflyttningsplatserna flera år i rad. Och särskilt Mälarhöjden blev vi väldigt goda vänner med. Dom hade ju som.. har lite kontakt med oss ännu, spelarna där. Fast vi hade väldigt hårda matcher och dom ansåg oss vara hårda, lite svåra.

I. Spelade ni matcher på gamla idrottsplatsen?

T. J. Ja. Då spelade vi på gamla idrottsplatsen tills vi hade vunnit klass två och skulle komma upp i klass ett i Stockholmsserien. Det var ju en fin serie på den tiden. Det var inte söder och norr, utan det fanns bara en serie. Nu är det ju uppdelat söder och norr, centrala och så. Och... men då skulle vi inte få spela där på gamla idrottsplatsen.

Och då blev det så att; det var frågan om hur vi skulle ordna med hemmaplan. Då fanns det ju tipsmedel som anslogs till idrottsplatser, en viss procent varje år. Men då kunde vi inte få det däruppe. För vi hade ingen väg upp och inte fanns det något vatten och avlopp heller, förresten.

Det hade kanske gått att borra en brunn och ordnat avlopp. Det fanns ingen väg, så vi kunde inte få anslag. Men då ställde Frithiof Thun upp här, kommunalnämndens ordförande, och hjälpte till. Och då var det på Kungsängen avtaget mark till idrottsplats. Det var Hellman där som styckade Tuna gård. Och han hade det där området där Kungsängen ligger nu, idrottsplatsen. Och det var avsett till idrottsplats. Och då kom dom överens med honom att då fick kommunen överta vår idrottsplats. Att vi fick en ny idrottsplats därnere.

Jag kommer inte ihåg hur mycket Hellman fick. Jag var ju inte med där då.

I. Det var 8000 kr.

T. J. Jaså var det 8000 kr. och då hade Frithjof Thun fjärdingsman Johansson med sig och han drev in det i skuld för att betala skatterna med. och sen gick idrottsplatsen på 36 000 eller 38 000 med omklädningsrummet då. Och då fick

vi viga in idrottsplatsen och det var 39⁸. Och då tycker jag nog att då stod IFK liksom på höjden riktigt. Jag hade 7 sektioner och... fotbollen var uppe i klass 1 och friidrotten var arrangörsmässigt klass 1. Dom fick till och med vara 3 deltagare i varje gren i serierna. Orienteringen var ju väldigt fin då tack vare att Sture Jansson gjorde ett väldigt fint jobb där.

Damhandbollen var uppe i Stockholmserien klass 1. Vi hade ett bra bandylag också. I skidor hade vi Roslagens bästa skidåkare. Det var Birger Sköld och Bror Hellström tävlade för oss. Einar Jakobsson och hans kusin Ingemar och ja Pära var det en - Jansson hette han från Österskär och sen kom Gunnar Gustavsson också och var riktigt bra. Och det var väldigt synd att dom bröt sig ur och bildade eget för att... ja, jag har faktiskt inte hört talas om dom på många år nu. Jag tror dom varit lyckligare om dom fortsatt att finnas i föreningen. Sen hade vi en schacksektion med rätt många deltagare. Vi spelade klubbmatcher mot grannklubbar i Stockholmsområdet. Ishockeyn, den kom ju på senare tid.

I. Hur var det på invigningen av Kungsängen? Var du med då?

T. J. Då var det stor fest. Vi spelade fotboll mot Värtan. Vi hade ju lagt ner mycket jobb där och Sture hade hand om allmänna idrotten och han hade skaffat det genom Bror Hellström. Vi hade.....Spånget. Spånget tog han sig som namn. Han hette väl Jansson eller Jonsson. Stenqvist, Atterman. Ja det var bara landslagsspelare och det var inte så stort program så det höll aldrig på att ta slut.

I. Och matchen gick inget vidare?

T. J. Nä, vi hade lagt om system där. Vi hade spelat efter ett gammalt system som hette Helsingborgssystemet. Vi hade lagt om till ett engelskt system och vi trodde vi skulle kunna utvecklas bättre med det och det gjorde vi ju så småningom. Men det var en av dom första matcherna vi spelade och så hade vi börjat fått grabbar inkallade och det var egentligen det som hejdade framfarten.

Jag tror att fotbollen hade kunnat gå väldigt långt annars. Genom det där att inkallelserna blev... Det var ju så att det gick aldrig några spelare från klubben under alla år om dom inte var tvungna. Då blev grabbarna jobbarlösa och inte hade något arbete. Nu fick dom arbeten lite här och där om dom var bra fotbollsspelare. Vi blev av med ett helt lag på ett par år. Vi hade ju några skador också. Självt blev jag skadad i ett knä och Birger Gustavsson och Birger Vrang. Han kunde ha blivit en av de bästa spelare vi någonsin haft här. Han blev sjuk och måste sluta när han var 21 år.

Sen blev det ju lite kämpigt där på idrottsplatsen. Det var jobbigt vi hade ju matcher då på lördagar och då skulle där vara klippt och fint och vi hade ju inte annat än sådana här handjagare och såna där klippmaskiner där man går och skjuter och klipper. De var inte motordrivna. Så det blev sent på fredagkvällen innan vi var färdiga och kunde gå hem och få lite sömn innan vi skulle spela på lördagen och söndagen. Och det där blev ju sån

⁸ Det var den 21 juli 1940.

utveckling att vi kunde inte sköta löparbanorna. Det blev ogräs på. Så kommunen övertog skötseln av idrottsplatsen och anställde en man som skötte det till att börja med.

Sen blev det ju många där som jobbade där. Det blev utökad med sandplan där. Sedan utbildade jag mig till fotbollstränare.

I. När slutade du din aktiva spelarkarriär?

T. J. Ja, det var ju egentligen då 39 när jag fick knäskadan. Sen var jag väl ifrån en fyra fem år och då hade fotbollslaget varit ända nere i klass 5 i Stockholmsserien. Och var vi några äldre spelare som kom överens om att vi skulle försöka. Jag började spela när jag var i 35 års åldern igen. Sen var det en som hette Berglund och Stig Jansson förstås. Stig Jansson blev ju ledare sen för A-laget. Han och Zetterlund gjorde ett bra jobb när laget förnyades. Vi tog med en massa juniorer då och försökte börja om och skippa spelare som kom utifrån och aldrig hade varit med och tränat hos oss. Och det tog några år, sen var det fart igen på oss.

I. Var du tränare här ute i Österåker?

T. J. Ja, jag var tränare här och sen kom jag iväg till Täby IS först. Där var jag i två år. Sen kom jag till Stocksund och där var jag i två år och sen ville Österåker ha tillbaks mig och då var jag här i två år igen. Jag tog aldrig en klubb mer än två år i taget. Jag skojade med dom och sa att nu får Ni byta tränare eller också spelare för att här har man tagit ut det mesta.

Sen började jag om i Täby IS och var 2 år där igen. Genom att jag hade gården här uppe också kunde jag inte ta något på längre avstånd. Man måste ju ha några grannklubbar att hålla sig till.

I. Det måste vara ganska jobbigt att sköta gården och det andra?

T. J. Man behövde lite omväxling. Jag hade min bror också men han blev ju sjuk och då slutade jag med träningen. Min bror Arne som var aktiv i många år. Vi drev gården ihop då. Men han fick Parkinsons sjukdom. Och det var väldigt tråkigt att se. Då blev det mest att jag slutade med fotbollsträningen och måste hålla mig hemma.

I. När var det här?

T. J. Han blev sjuk -67. Då började det märkas. Men läkarna kom inte underfund med det på länge och jag undrar om det inte kom genom kvicksilverförgiftning. Man betade utsäde med kvicksilver då. Det angriper ju centrala nervsystemet och vid Parkinsons sjukdom är det ju centrala nervsystemet som är angripet. Men det var ju ingen som visste då att det var så farligt med kvicksilver. Man betade utsäde med någon sorts kvicksilverpreparat. Och det där dammade och så. Men det där gjorde just han. Jag nämnde det för en läkare någon gång, men han verkade inget intresserad av detta.

Nu är det ju uppåt med fotbollen. Sen kom ju bebyggelsen och då blev det ju ungdomar här. Och nu har vi ju duktiga ungdomsledare här och. Björklund och Nilsson.

Nu är det ju 50 lag i farten så nu håller IFK Österåker järnkubban här Och nu det blivit klubbar i Hacksta och Österskär och Roslags-Kulla får vi mycket spelare ifrån. När det blir så här mycket pojklag och när dom blir seniorer sen så finns det inte plats för alla i laget. Det är ju huvudsaken att dom fortsätter och håller på.

I. Ja, det skall ju vara litet lek samtidigt tycker jag

T. J. Danderyd????? kom ju hit. Han hade spelat SM final på Stadion här i Strängnäs. Han var väldigt duktig, men vi hade många. Sen när IFK Österåker var på höjdpunkten -39 t ex. Då kom dom ju in på kvalserierna. Ingvar Jakobsson var duktig. Arne och han höll på där några år vet jag,

I. När hade ni bandyplaner?

T. J. Det var mest ute på Garnsviken och det var till att skotta förstås och det var likadant som när jag talade om klippningen. Det var något liknande. Det var att skotta på fredagskvällen och så snöade det på lördagsmorgonen så det var bara att ta ett tag igen då.

I. Hur var vintrarna?

T. J. Ja, det var olika. Var det inte isar så åkte vi skidor. Killarna här höll på med all slags idrott. Det var inte så noga så där. Då hoppade man ju med på skidtävlingar. Jag tävlade själv på skidor och spelade bandy på vintern. Fotbollsträningarna till att börja med då, hade Hedén gymnastik 2 kvällar i veckan i Österskärskolan till att börja med och där spelade vi bordtennis. Något som också var populärt när jag var grabb var boxning. Det var väldigt populärt. Det var Dempsey, Firpo och Carpentier... Där hade man hört talas om dom. Sen hade dom ju boxningsmatcher hemma också. Det var inte alltid dom var sams.

I. Fanns det en boxningssektion i IFK?

T. J. Nej, men i samband med gymnastiken hade vi boxning. Och sen blev det långpromenader på söndagarna. Det var förträningen på vintern för det fanns inga lokaler då. Och det kunde bli uppåt en tre mil vi gick. Till Rydbo och Rosenkälla och Brottbys och hem. Det blev ungefär en tre mil. Sen kom vi underfund med att vi blev lite långsamma och stela av dom här långpromenaderna. Vi kortade av det till en mil då. Gick och sprang. Vi joggade en bit och så gick vi en bit. Vi kom i bättre form då på något vis.

I. Hur var det med konditionsträningen på den tiden?

T. J. Jo, det kom ju då, men det tråkiga var ju att det inte var hela laget som var med. Många smet ifrån. Men stommen tränade regelbundet och bra. Och sen var det tvåmål på kvällarna och det var ju som matcher det. Där på gamla plan.

I. Nu för tiden, är du engagerad i idrottsföreningen?

T. J. Nej, jag är med i gamla IFKare och tittar på någon match ibland men jag tycker inte att dom spelar så bra. Nej, men vi spelade nog mer tekniskt på den

tiden, konstigt nog. Dom har ju bra teknik nu också, men dom har ju lite för bråttom. Jag tycker dom skulle kunna lugna sig litet och hålla bollen inom laget. Dom har duktig kondition och kan hålla farten bra i matcherna, men det blir lite hafsigt. Det är klart, det är väl det där att på mittfältet skall dom ha speluppläggare där som skulle kunna..... Vi spelade ju med samma lag så många år i rad. Nu slutar så många killar när dom är 24, 25 år. Vi höll ju på till 30, det var väl gränsen ungefär.

I. Det är lite hårdare nu också överhuvudtaget

T. J. Ja, det är hårdare spel.

I. Som samhället

T. J. Ja, framför allt håller dom hårdare fart.

I. Ja, sen är det man mot man spel på något sätt

T. J. Ja, dom tacklar på ett annat sätt..

I. Ja, Tage Jansson, jag skall be att få tacka för den här intervjun och det här samtalet. Det har varit väldigt givande.

T. J. Ja, det har varit enbart trevligt. Det var trevligt att få träffa dig också och det finns nog mer att berätta också men man kommer inte ihåg allting så här i all hast. Det är många som jag inte har nämnt som jag inte kommer på nu direkt som t ex fotbollspelare som Arne Pettersson och Zetterlund, Stig Jansson. Och vilket kamratskap!

Dom talar ju mycket om Åshedens bollklubb. Det har man ju fått upplevt i verkligheten egentligen. Man har varit med från början och kunnat hålla sig vid liv. Att hålla några år i fotbollen det är jag ju väldigt glad åt.

I. Nu ligger dom ju uppe i division II också. Det är ganska högt. Men det har varit väldigt intressant att få höra hur det gick till förr i världen.

T. J. Jaså, säger du det.

I. Ja, det är berikande. Än en gång tack Tage.ⁱ

ⁱTage H. Jansson avled hastigt den 15 augusti 1997.